Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0421U101516

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коробець Олена Михайлівна
2. Korobets Olena Mykhailivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-04-2021

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.051.01

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічні засади управління екологічними ризиками підприємства

2. Organizational and economic principles of environmental risk management at the enterprise

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена розробленню теоретико-методичних засад функціонування системи управління екологічними ризиками підприємства у контексті забезпечення його конкурентоспроможності. Авторкою поглиблено методичне підґрунтя дослідження еволюції теорії управління екологічними ризиками. За результатами бібліометричного аналізу виявлено експоненціальне зростання кількості наукових статей із теорії управління екологічним ризиком. Результати компаративного аналізу частоти запитів у пошуковій системі Google із динамікою публікаційної активності в наукометричній базі даних Scopus засвідчили про конвергенцію трендів пошукової діяльності щодо екологічних ризиків та ефективними інструментами їх мінімізації. За рівнем семантичної тісності наукових напрямів економічних досліджень із теорії управління екологічним ризиком визначено п’ять комплементарних кластерів: теорія екологічної економіки, теорія ризикології, теорія управління екологічними збитками, теорія управління у системі охорони здоров’я, теорія

рециклінгу відходів виробництва. Розвинено концептуальні засади формування системи управління екологічними ризиками підприємства. Вони інтегрально поєднують організаційну та функціональну складові системи управління екологічними ризиками підприємства, визначають її місце в системі корпоративного менеджменту підприємства та напрями впливу на ефективність його діяльності. Обгрунотовано, що управління екологічними ризиками повинно базуватися на таких принципах: превентивність (прогнозування та оцінювання явних і латентних наслідків управління екологічними ризиками), кондиційність (додержання стандартів якості організації виробничо-технологічних процесів на підприємстві), конвергентність (узгодження маркетингових, економічних, технологічних та соціальних детермінант управління екологічними ризиками з метою врахування всієї сукупності прямих і непрямих наслідків екологічного ризику на підприємстві), комплементарність (розгляд системи управління екологічнми ризиками як невід'ємної складової загальної системи управління підприємством), скринінг і моніторинг (своєчасний аналіз відхилень параметрів функціонування підприємства від їх нормативних значень та ймовірності виникнення біфуркаційних точок розвитку підприємства, що провокують появу екологічних ризиків), лояльність (транспарентність екологічної звітності підприємства та позиціонування як соціально й екологічно відповідального підприємства з метою створення позитивного іміджу серед стейкхолдерів, підвищення цінності продукції для споживачів). У дисертаційній роботі структуровано підходи до оцінювання ефективності процесу управління екологічними ризиками на підприємстві залежно від параметрів та процедури оцінювання: ймовірнісно-циклічний, суб'єктивно-аналітичний, системно-динамічний. У роботі за основу взято останній підхід (системно-динамічний). Це дозволило врахувати міжнародно визнані вимоги щодо підвищення ефективності корпоративного управління ризиками підприємства. Авторкою розроблено науково-методичний підхід до інтегрального оцінювання ефективності системи управління екологічними ризиками. Для підприємств ПрАТ «Запоріжкокс», ПрАТ «Дніпроспецсталь», ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», ПрАТ «Нікопольський завод феросплавів» значення інтегрального індексу ефективності системи управління екологічними ризиками перебувало в межах низького та середнього рівнів упродовж досліджуваного періоду. Основними інгібіторами стали індикатори Strat та Operat у поєднанні з неузгодженістю внутрішніх підсистем управління підприємств. Підтверджено гіпотезу про позитивний вплив ефективності системи управління екологічними ризиками на рівень прибутковості підприємства. Застосування інструментарію структурного моделювання і техніки PLS-SEM засвідчило позитивний статистично значущий зв'язок між ефективністю системи управління екологічними ризиками та рівнем прибутковості підприємства. Встановлення цільових орієнтирів екоорієнтованого розвитку підприємства та відповідної системи управління екологічними ризиками повинно відбуватися з урахуванням інтересів усіх стейкхолдерів підприємства. Результати оцінювання засвідчили, що запас міцності системи управління екологічними ризиками на ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» у 2019 р. знизився на 28 % порівняно з 2012 р., тоді як на інших досліджуваних підприємствах відбулося зростання: ПАТ «Арселорміттал Кривий Ріг» – на 16 %, ПрАТ «Запоріжкокс» – на 11 %, ПрАТ «Дніпроспецсталь» – на 16 %, ПрАТ «Нікопольський завод феросплавів» – на 26 %. Це дозволило обґрунтувати доцільність диференціації типів процесу управління екологічними ризиками (евентуальний, таргетований, інтенсивний) залежно від значення індексу ефективності системи управління екологічними ризиками підприємства та запасу її міцності. Ключові слова: екодеструктивний вплив, екологічний ризик, екоорієнтований розвиток, конкурентоспроможність, металургія, підприємство, прибутковість, стейкхолдери.

2. Thesis devoted to developing theoretical and methodological principles of the environmental risk management system at the enterprise in the framework to increase the competitiveness at the market. The author developed a methodical basis of analysis of the evolution of environmental risk management. The bibliometric analysis results allowed identifying the exponential trend of publishing activity on the environmental risk management theory. The results of a comparative analysis of the frequency of queries in the Google search engine with the dynamics of publication activity in the database Scopus proved the convergence between trends in search activity on the environmental risk and effective instruments to minimise them. Six clusters of scientific alliances by their

geographical affiliation were identified, which contributed to the development of the environmental risk management theory: Great Britain, the Netherlands, Sweden (cluster 1); USA, Germany, France, Spain (cluster 2); Hong Kong, South Africa, Thailand (cluster 3); Canada, Australia (cluster 4); Italy, Japan, South Korea (cluster 5); China, New Zealand (cluster 6). Five complementary clusters were defined by the level of semantic closeness of economic research on environmental risk management theory: ecological economics theory, risk theory, theory of environmental damage management, management theory in the health care system, theory of production waste recycling. The conceptual framework of environmental risk management at the enterprise was developed. It integrally combined organisational and functional components of environmental risk management, specifying its place in the enterprise's internal subsystem and highlighting its impact on the enterprises' performance. It was argued that environmental risk management should be based on the following principles: prevention (forecasting and assessment of explicit and latent consequences of environmental risk management); conditionality (observance of quality standards of the organization of production and technological processes at the enterprise); convergence (coordination of marketing, economic, technological and social determinants of environmental risk management considering the direct and indirect consequences of environmental risk at the company); complementarity (consideration of the environmental risk management as an integral part of the enterprise management system); screening and monitoring (analysis of deviations of enterprise functioning from their normative values and probability of bifurcation provoking environmental risk); loyalty (transparency of environmental reporting and positioning as a socially and environmentally responsible enterprise in order to create a positive image among stakeholders, increase the value of products for consumers). The thesis developed the approaches for assessing the environmental risk management efficiency at the enterprise related to the parameters and procedure of estimation: probabilistic-cyclic, subjective-analytical, system-dynamic. In the investigation, the last approach (system-dynamic approach) was taken as a basis. It allowed considering the international requirements for improving corporate risk management system at the company. The author developed the approaches to estimate the environmental risk management efficiency at the enterprise. These positive dynamics were due to the reduction of environmental taxes and fines paid at the enterprise and the increase of transparency. The environmental risk management efficiency was within low and medium levels during the studied period for the enterprises of PJSC "Zaporizhkoks", PJSC "Dniprospetsstal", PJSC "Dniprovsky Metallurgical Combinat", PJSC "Nikopol Ferroalloy Company". The main inhibitors were Strat and Operat in combination with the inconsistency of internal enterprise management. The targets for eco-oriented enterprise's development and the relevant environmental risk management should consider all stakeholders' interests. Using the uncertainty theory, accounting for the limit values of components' changes of the environmental risk system and the Hurwitz criterion, the author estimated the environmental risk system's margin of safety. The findings proved that the estimated margin of safety of environmental risk system at PJSC "Dnieper Metallurgical Combinat" decreased 2019 by 28 % compared to 2012, while at other surveyed enterprises there was an increase: PJSC "ArcelorMittal Kryvyi Rih" by 16 %, PJSC "Zaporizhkoks" by 11 %, PJSC "Dniprospetsstal" by 16 %, PJSC "Nikopol Ferroalloy Company" by 26 %. It allowed justifying the differentiating of environmental risk management types (possible, targeted, intensive) depending on the value of the efficiency index of environmental risk management at the enterprise and the margin of safety. Key words: eco-destructive impact, environmental risk, eco-oriented development, competitiveness, metallurgy, enterprise, profitability, stakeholders.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білан Юрій Валентинович

2. Bilan Yuriy Valentinovich

Кваліфікація: д. е. н., 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лишенко Маргарита Олександрівна

2. Lyshenko Margarita Olexandrivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гарафонова Ольга Іванівна

2. Harafonova Olha Ivanivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Мішенін Євген Васильевич

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Мішенін Євген Васильевич

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.